

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2TdoV/10/2017
Identifikačné číslo spisu: 9515100093
Dátum vydania rozhodnutia: 28.05.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Kliment
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:9515100093.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Hatalu, JUDr. Martina Bargela, JUDr. Martina Piovartsyho a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného C. S. a spol. pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 28. mája 2018 v Bratislave dovolanie obvineného O. K., podané prostredníctvom obhajcu doc. JUDr. Štefana Kočana, PhD., proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 4. mája 2016, sp. zn. 3 To 2/2016, a rozhodol

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného O. K. sa odmieta.

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica (ďalej aj „súd prvého stupňa“) rozsudkom zo 4. decembra 2015, sp. zn. BB-3 T 17/2015 uznal obvineného O. K. za vinného v bode 13/ zo zločinu vydierania spáchaného v spolupáchateľstve podľa § 20, § 189 ods. 1 Tr. zák. a v bode 14/ zo zločinu lúpeže spáchané v spolupáchateľstve podľa § 20, § 188 ods. 1 Tr. zák., a to na skutkovom základe, že

v bode 13/ O. K., C. E., G. E.

obžalovaný O. K. a O. J. sa po predchádzajúcej dohode rozhodli, že od osoby poškodeného I. K. z G. J. vymôžu finančné prostriedky v presne nezistenej výške, ktoré mal obom reálne dlžiť a vo večerných hodinách v presne nezistený deň na jeseň roku 2011 vylákali poškodeného na parkovisko pred barom s názvom „E. Y.“, ktorý sa nachádza na ulici T. V. v P., kde potom ako sa poškodený na miesto stretnutia dostavil na vozidle zn. Mercedes Benz S 320 CDI, EČV: N., ktoré bolo v užívaní poškodeného, začali obidvaja na poškodeného kričať, vulgárne mu nadávať a hrozbami bližšie nešpecifikovanej ťažkej ujmy ho nútili, aby zaplatil dlžnú sumu, následne dali pokyn tam prítomnému obžalovanému C. E., aby zavolať C. E. a obžalovaného G. E., ktorí sa pripojili k vulgárnemu nadávaniu a mali súhlas v prípade dania pokynu zo strany O. J. a O. K. na použitie fyzického násillia proti poškodenému, čo svojím správaním sa dávali najavo,

v bode 14/ O. K., C. E., G. E.

O. J. spoločne s obžalovaným O. K., C. E., G. E. a tiež C. E., vo večerných hodinách v presne nezistený deň na jeseň roku 2001 na parkovisku pred barom s názvom „E. Y.“, ktorý sa nachádza na ulici T. V. v P., po predchádzajúcom konaní opísanom v bode 13/ tohto rozsudku násilným spôsobom odňali osobné motorové vozidlo zn. Mercedes Benz S 320 CDI, EČV: N. poškodenému I. K. z G. J., kde uvedené vozidlo bolo v užívaní poškodeného a podľa odborného vyjadrenia jeho cena činila 45.000,- Eur a to tak, že O. J. a O. K., potom ako sa s poškodeným nedohodli na splatení reálne existujúceho dlhu, dali pokyn C. E., G. E. a C. E. na vzatie hore uvedeného vozidla, v ktorom v tom čase sa na sedadle spolujazdca nachádzala zamestnankyňa firmy poškodeného, ktorej bolo nakázané z vozidla vystúpiť a následne bolo uvedené vozidlo bez súhlasu poškodeného, aj napriek jeho slovným protestom a vzbudením strachu o svoje zdravie v prípade kladenia odporu, odvezené z dosahu poškodeného a vrátené mu bolo až na druhý deň.

Špecializovaný trestný súd obvinenému O. K. za to uložil podľa § 188 ods. 1 Tr. zák., § 37 písm. h/ Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák., § 41 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. s použitím nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2012, sp. zn. PL. ÚS 106/2011 uverejneného pod č. 428/2012 Z. z. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky a 6 (šesť) mesiacov, na ktorého výkon bol zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia (§ 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák.).

Naproti tomu obvineného O. K. podľa § 285 písm. a/ Tr. por. oslobodil spod obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zo 4. mája 2015, č. k. VII/1 Gv 67/13/100-716 pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že

v bode 1/

obvinení C. S., P. V., O. J., C. E., O. K., G. E., C. E. a P. T. boli členmi zločineckej skupiny vystupujúcej pod označením „G.“, ktorá bola založená v presne nezistenom období po roku 2005 a bratislavské jadro skupiny pôsobilo minimálne do 15. novembra 2011, pričom zvyšky tejto zločineckej skupiny v okolí G. pôsobili minimálne do 25. augusta 2012; táto skupina pôsobila na území Slovenskej republiky, najmä v jej západnej a strednej časti s cieľom koordinovaného páchania rôznorodej trestnej činnosti za účelom priameho alebo nepriameho získavania finančných alebo iných výhod najmä nelegálnym vymáhaním reálnych pohľadávok, pričom z hľadiska štruktúry skupiny obvinení C. S., P. V. pôsobili v hierarchii skupiny na najvyšších miestach riadenia, kde finančne profitovali z činnosti zločineckej skupiny (bod 18 obžaloby), riadili ostatných členov skupiny (bod 14 obžaloby) a koordinovali činnosť skupiny prostredníctvom stredného stupňa riadenia, ktoré zastával v regióne C.-X. O.K., v regióne G. O. J., pri ktorom ako tzv. pravá ruka pôsobil obvinený C. E., ktorí priamo riadili v rámci hierarchie skupiny najnižšie zložky skupiny - vykonávateľov tzv. vojakov a to G. E. (bod 2, 3, 10, 16, 17 obžaloby) a P. T. (bod 12, 14, 15 obžaloby), ako aj C. E., kde pre skupinu ako tzv. výjazd z T. v úlohe tzv. ochrancov boli pre skupinu činní G. J. (bod 4, 5, 12 obžaloby) a K. M. (bod 4, 5, 12 obžaloby), ktorí boli využívaní hlavne na vzbudenie rešpektu či zastrašenia v rámci svojich fyzických dispozícií, taktiež ako hrubá sila pre skupinu boli činní aj obvinení O. Q. a C. Y. (bod 14, 15 obžaloby), ako osoba činná pre skupinu pôsobil ojedinele C. K., a to len pri skutkoch voči poškodenému M. L. (bod 7, 9 obžaloby), taktiež ako ojedinelú možno hodnotiť aj činnosť pre skupinu obvineného I. V., ktorý sa podieľal len na zločine poisťovacieho podvodu (bod 8 obžaloby), kde pre skupinu bol činný aj obvinený S. J. tým, že po predchádzajúcej vzájomnej dohode dohodnutým spôsobom sa zúčastnil na protiprávnom vymáhaní pohľadávky voči poškodenému I. D. (bod 12 obžaloby), taktiež pre zločineckú skupinu bol činný aj obvinený O. K. tým, že po predchádzajúcej vzájomnej dohode s členmi zločineckej skupiny protiprávnym spôsobom vymáhal spoločne s členmi skupiny finančný dlh od poškodeného I. K. (bod 16, 17 obžaloby) a činnosť skupiny resp. ich členov podporovala aj obvinený Mgr. C. T. najmä neoprávneným poskytovaním informácií z prostredia polície o plánovaných úkonoch resp. o prebiehajúcim vyšetrowaní či operatívnom preverovaní, ako aj zakrývaním ich trestnej činnosti (bod 6, 11, 13 obžaloby),

nakoľko nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol stíhaný.

Proti tomuto rozsudku podali (okrem iných spoluobvinených) obvinený O. K. do odsudzujúcej časti a prokurátor do oslobodzujúcej časti v bode 1/ ako aj proti výrokom o vine a treste v bode 13/ a 14/ odvolania, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) uznesením zo 4. mája 2016, sp. zn. 3 To 2/2016 podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Proti uzneseniu podal obvinený O. K., prostredníctvom zvoleného obhajcu doc. JUDr. Štefana Kočana, PhD., dovolanie a doplnenie dovolania z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. b/, písm. c/ a písm. i/ Tr. por. s tým, že súd rozhodol v nezákonnom zložení, zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu a rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. b/ Tr. por. obvinený vzhliadol v nezákonnosti zloženia senátu Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, nakoľko JUDr. Hrubala, JUDr. Giertli a JUDr. Šutka neboli po zrušení Špeciálneho súdu pridelení Súdnou radou Slovenskej republiky na výkon sudcu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku. Súdna rada pritom ako jediný orgán rozhoduje o pridelení, dočasnom pridelení a preložení sudcov. V nezákonnom zložení rozhodoval aj odvolací senát, keďže v čase pridelenia veci bol podľa rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2016 (ďalej len rozvrh práce) senát 3To zložený z JUDr. Serbovej, JUDr. Šimonovej a JUDr. Šiškovéj. Podľa listín zažurnalizovaných v trestnom spise bola vec ako sudkyňi spravodajkyňi pridelená JUDr. Šimonovej. Na verejnom zasadnutí konanom 3. - 5. mája 2016 však rozhodoval senát v zložení JUDr. Serbová, JUDr. Šišková a JUDr. Farkaš. Z písomných pokynov nachádzajúcich sa v trestnom spise je evidentné, že v deň začatia konania verejného zasadnutia, t. j. 3. mája 2016 urobila JUDr. Šimonová o 8.00 hod. písomný pokyn pre kanceláriu (č. l. 8821). Napriek tomu, že JUDr. Šimonová urobila hodinu pred začiatkom verejného zasadnutia pokyn, verejného zasadnutia sa nezúčastnila. JUDr. Farkaš bol podľa rozvrhu práce predsedom senátu 4T. V spise nie je zmienka o dôvode zmeny v zložení senátu. Konaním prvostupňového súdu a odvolacieho dôvodu preto došlo k porušeniu práv obvineného na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy.

V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. obvinený namietol nevyrovnanie sa súdu prvého stupňa so všetkými relevantnými skutočnosťami a skutkom kladeným mu za vinu. Súdom nižšieho stupňa vytkol konštatovania, že nebol dôvod vyhovieť vykonaniu ním navrhovaných dôkazov. Vzhľadom na vývin dôkaznej situácie vyplynula dôvodnosť navrhovať vecné a listinné dôkazy. V nadväznosti na to poukázal na ustálenú judikatúru, podľa ktorej odsudzujúci výrok musí vychádzať zo zákonného procesu zisťovania, vykonania a následného vyhodnotenia skutočností rozhodujúcich pre meritum veci tak, aby skutkové závery nespochybniteľne odrážali skutočnosti vyplývajúce z vykonaného dokazovania. Odvolací súd pritom neuviedol žiadne fakty vyvracajúce tvrdenia obvineného, iba sa obmedzil na stotožnenie sa s argumentáciou súdu prvého stupňa. Nevysvetlením dôvodov odmietnutia navrhovaných dôkazov súdy obvinenému znemožnili uplatniť právo vyjadriť sa k meritu veci, čím porušili jeho právo na obhajobu. Súčasne nereflexívne odvolací súd na námietky vzbudilo u obvineného podozrenie z neobjektívnosti súdu pri hodnotení dôkazov. Takýmto postupom bola porušená zásada kontradiktórnosti trestného procesu na hlavnom pojednávaní a čl. 46 ods. 1 ústavy. Podľa obvineného došlo k naplneniu daného dovolacieho dôvodu aj vykonaním dôkazov získaných nezákonným spôsobom na hlavnom pojednávaní konanom 7. októbra 2015, keď prokurátor neočakávane predložil listinné dôkazy získané od operatívnych pracovníkov, ktoré súd ihneď vykonal. Existencia a obsah dôkazov neboli obhajobe známe, a preto sa obvinený nemal možnosť k nim vyjadriť.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. uviedol, že ani upravená skutková veta rozsudku neobsahuje popis konania, ktorý by preukazoval naplnenie zákonných znakov skutkových podstát trestných činov, z ktorých bol uznaný za vinného. Súdom prvého stupňa sa žiadnym spôsobom nevyrovnal s otázkou spolupáchateľstva a v čom spočívalo konanie jednotlivých páchatel'ov. Taktiež

namielol právnu kvalifikáciu skutkov, keďže vymáhanie splnenia reálneho dlhu by bolo možné posúdiť ako trestný čin hrubého nátlaku podľa § 191 ods. 1 Tr. zák., nie trestný čin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. V konaní nebolo preukázané, že poškodenému hrozil akoukoľvek ťažkou ujmu. Skutková veta obsahuje len konštatovanie hrozby bližšie nešpecifikovanej ťažkej ujmy. Poškodenému K. sa nevyhráždalo, ani v ňom nevyvolával takýto pocit, čo poškodený vo svojich výpovediach potvrdil. V tomto smere upriamil pozornosť dovolacieho súdu na argumentáciu uvedenú v odvolaní, v ktorom sa vyjadruje k výpovediam poškodeného. Výsluchy poškodeného sú plné rozporov, poškodený je nevierohodný. Napriek rozporom však z jeho výpovedí nevyplývalo, že by sa mu obvinený vyhráždalo, alebo dal pokyn na odobranie auta poškodeného. Tým, že súdy neodstránili závažné rozpory, porušili jeho právo na riadne dokazovanie podľa čl. 6 ods. 3 písm. c/ Dohovoru. Obvinený v ďalšej časti opätovne namietal nenaplnenie zákonných znakov skutkových podstat trestných činov kladených mu za vinu, všeobecný opis skutkov a neskúmanie zavinenia každého zo spolupáchateľov. Zároveň podrobne rozviedol skutkové podstaty trestných činov, za ktoré bol odsúdený. Pri oboch trestných činoch nebola naplnená objektívna a subjektívna stránka. Ako už bolo uvedené, nikomu nehrozil ťažkou ujmu, vozidlo bolo poškodenému o niekoľko hodín vrátené. Obvinený nedal pokyn na odňatie vozidla. V rámci dovolania poukázal aj nezachovanie totožnosti skutku vzhľadom na rozdielne vymedzenie skutku v bode I obžaloby oproti bodu I rozsudku. Vyjadril tiež pochybnosť, či skutky, ktoré mu boli kladené za vinu, nemali byť jedným skutkom. S ohľadom na charakter skutku (spáchaný medzi kamarátmi) a absenciu následku považoval uložený trest za neúmerne vysoký a nedostatočne odôvodnený.

Dovolaciemu súdu navrhol vysloviť, že napadnutými rozhodnutiami a konaním, ktoré im predchádzalo, bol porušený zákon v ustanoveniach § 2 ods. 1, ods. 15 Tr. por. v spojení s ustanovením § 237 a nasl. Tr. por., § 278 ods. 1 Tr. por. s poukazom na § 321 ods. 1 písm. a/ Tr. por., zrušil napadnutý rozsudok Špecializovaného trestného súdu a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako nezákonné, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad, Špecializovanému trestnému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol a súčasne nevezal obvineného do väzby, nakoľko nie sú u neho prítomné dôvody väzby.

V doplnení dovolania dal obvinený dovolaciemu súdu do pozornosti uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. mája 2017, sp. zn. 3 To 8/2016, ohľadne obžalovaných P. V. a Mgr. C. T., ktorým súd zrušil rozsudok Špecializovaného trestného súdu zo 4. decembra 2015, sp. zn. BB-3 T 17/2015 a vec mu vrátil na opätovné prejednanie. Dôvodom zrušenia bolo porušenie práva na obhajobu, keď súd porušil povinnosť predložiť záznam telefonických rozhovorov ako celok. Predložením len určitých častí vytrhnutých z kontextu bol dôkaz skreslený a teda nepoužiteľný. Odvolací súd považoval rozsudok za predčasný pre chyby konania, najmä z dôvodu porušenia ustanovení, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo na obhajobu, nejasnosti alebo neúplnosti skutkových zistení a nevyrovnania sa so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie.

Nakoľko sa obvinený mal dopustiť trestných činov v rámci zločineckej skupiny (spolupáchatelia), domáhal sa použitia zásady beneficium cohaesionis, pretože je nepochybné, že dôvod rozhodnutia odvolacieho súdu v prospech obžalovaných P. V. a Mgr. C. T. sa dotýka aj jeho osoby. V nadväznosti na to poukázal na princíp právnej istoty, jednotu rozhodovania, porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Súd prvého stupňa v súlade s § 376 Tr. por. zaslal dovolanie obvineného na vyjadrenie ostatným procesným stranám. Vzhľadom na to, že doplnenie dovolania nebolo doručované, dovolací súd pripismi z 27. marca 2018 napravil uvedené pochybenie. Procesné strany na podania nereagovali.

Najvyšší súd ako súd dovolací predovšetkým skúmal, či má podané dovolanie všetky obsahové a formálne náležitosti, či je prípustné, a či bolo podané oprávnenou osobou a pritom dospel k nasledujúcim záverom:

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolaním možno napadnúť len právoplatné rozhodnutie súdu, ktorým bola

vec právoplatne skončená. V posudzovanom prípade je napadnutým rozhodnutím uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu odvolacieho. Proti takémuto druhu rozhodnutia je dovolanie prípustné. Dovolanie bolo podané obvineným O. K. prostredníctvom obhajcu, teda osobou oprávnenou podľa § 369 ods. 2 písm. b/, § 373 Tr. por., na Špecializovanom trestnom súde, pracovisko Banská Bystrica, t. j. na mieste predpokladanom v ustanovení § 370 Tr. por., v zákonnej 3-ročnej lehote. Dovolanie obvineného bolo riadne odôvodnené v zmysle ustanovenia § 374 Tr. por., avšak dovolací súd zistil, že nie je dôvodné.

Dovolací súd úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak z ustanovenia § 385 ods. 1 Tr. por. *expressis verbis* vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viaanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por.

Obvinený namietal nezákonné zloženie senátov oboch konajúcich súdov.

Zákonnosťou zloženia senátov, resp. Špecializovaného trestného súdu ako celku sa po vyhlásení nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) sp. zn. PL. ÚS 17/08 z 20. mája 2009 a prijatí zákona č. 291/2009 Z. z. o Špecializovanom trestnom súde a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o špecializovanom trestnom súde“) zaoberal nielen najvyšší súd, ale predovšetkým ústavný súd. Z ich ustálenej rozhodovacej praxe vyplýva, že námietka nezákonnosti sudcov z dôvodu, že neboli pridelení na Špecializovaný trestný súd Súdnou radou Slovenskej republiky, je neopodstatnená. Členov senátu Špecializovaného trestného súdu „...treba považovať za zákonných sudcov z hľadiska legitimacy ich postavenia ako sudcov špecializovaného trestného súdu, keďže táto legitimita sa odvíja priamo zo zákona o špecializovanom trestnom súde. Rozhodujúcu otázku, teda či sa sudcovia špecializovaného trestného súdu ujali svojich funkcií v súlade s ústavou, môže ústavný súd riešiť iba v rámci konania o súlade právnych predpisov podľa § 37 a nasl. zákona o ústavnom súde...“ (II. ÚS 331/09-22). Zároveň aj najvyšší súd konštatoval, že „...kontinuitu pri prechode právomoci špeciálneho súdu na špecializovaný trestný súd zabezpečil zák. č. 291/2009 Z. z. <., ktorého čl. II novelizoval zák. č. 301/2005 Z. z. <. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov tak, že za § 567e <., ktorý v odseku 1 zakotvil, že vo veciach, ktoré patria do pôsobnosti Špecializovaného trestného súdu, v ktorých bolo začaté trestné stíhanie pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, je príslušný na konanie Špecializovaný trestný súd, ak ďalej nie je ustanovené inak, a ktorého čl. XII novelizoval zák. č. 371/2004 Z. z. <. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zák. č. 99/1963 Zb. <. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (v znení zák. č. 428/2004 Z. z. <. a č. 757/2004 Z. z. <. tak, že za § 18h vložil § 18i, ktorý ustanovil, že výkon súdnictva, všetky práva a povinnosti vrátane prechodu správy majetku štátu, práv a povinností vyplývajúcich z pracovnoprávných vzťahov a štátnozamestnaneckých vzťahov a iných obdobných právnych vzťahov a práv a povinností z osobných vzťahov sudcu k štátu prechádza dňom

vyhlásenia nálezu ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 17/08 <. z 20. mája 2009 v Zbierke zákonov Slovenskej republiky zo špeciálneho súdu na Špecializovaný trestný súd. Z toho možno vyvodiť záver, že senát Špecializovaného trestného súdu prerokujúci vec obvineného bol kreovaný v súlade so zákonom, konkrétne na základe relevantných ustanovení zák. č. 291/2009 Z. z. <., prostredníctvom ktorých je v danom konkrétnom prípade ústavná požiadavka prerokovania veci zákonným sudcom dodržaná“ (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. septembra 2015, sp. zn. 2 TdoV 4/2015).

Zákon o špecializovanom trestnom súde zabezpečil plynulý prechod konaní zo špeciálneho súdu na špecializovaný trestný súd, a to aj so zachovaním dovtedy konajúcich senátov. Nakoľko na ústavnom súde nebolo doposiaľ iniciované konanie o súlade zákona o špecializovanom trestnom súde s ústavou a medzinárodnými dohovormi, je potrebné vychádzať z aktuálnej právnej úpravy a rešpektovať zriadenie špecializovaného trestného súdu s pôsobnosťou pre vybrané trestné činy v zmysle § 14 Tr. por. Navyše za situácie, keď skutky, ktoré sú predmetom konania, boli spáchané niekoľko rokov po nadobudnutí účinnosti zákona o špecializovanom trestnom súde. Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. b/ Tr. por. by bolo relevantné iba vtedy, ak by senát súdu prvého stupňa konal v nezákonnom zložení, t. j. v rozpore s príslušným rozvrhom práce. Vzhľadom na to, že súd prvého stupňa rozhodoval v senáte zloženom z predsedu JUDr. Hrubalu a členov JUDr. Giertliho a JUDr. Šutku, ktorí boli podľa Rozvrhu práce aktuálneho ku dňu podania obžaloby zaradení do senátu 3T, dovolací súd nezistil porušenie zákona.

Rovnako neopodstatnená bola aj námietka vo vzťahu k zloženiu senátu odvolacieho súdu. Z predloženej fotokópie časti spisu, zo zberného spisu odvolacieho súdu z preskenovaného podania nachádzajúcim sa v origináli spisu na č. l. 8821, na ktorom sa mal nachádzať pokyn kancelárii s podpisom JUDr. Šimonovej, dovolací súd zistil, že riadiaca predsedníčka senátu JUDr. Serbová v zmysle čl. II ods. 12 Rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2016 (ďalej aj „rozvrh práce“) v súlade s čl. 36 bodom tretím a štvrtým Rokovacieho poriadku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 291/2006 Z. z. vec vedenú pod sp. zn. 3 To 2/2016 prideliť 23. februára 2016 JUDr. Šimonovej ako sudkyňu spravodajkyňu. JUDr. Šimonová 17. marca 2016 vytýčila termín verejného zasadnutia na 3., 4. a 5. mája 2016 o 9.00 h v pojednávacej miestnosti č. P1. Od polovice apríla 2016 však bola JUDr. Šimonová dlhodobo práceneschopná, preto JUDr. Serbová 18. apríla 2016 určila, že v zmysle čl. V ods. 5 rozvrhu práce sa stáva predsedníčkou senátu namiesto JUDr. Šimonovej. Súčasne riadiaci predseda senátu 4T 18. apríla 2015 (správne má byť 2016 - pozn. dovolacieho súdu) určil v zmysle rozvrhu práce na zastupovanie v senáte 3T JUDr. Farkaša, člena senátu 4T. Z objektívnych dôvodov a v súlade s rozvrhom práce sa preto JUDr. Farkaš zúčastnil verejného zasadnutia v trestnej veci vedenej pod sp. zn. 3 To 2/2016. Dňa 2. mája 2016 o 17.34 h bolo zapisovateľke senátu 3T mailom doručené vyjadrenie obžalovaného O. Q. k podaniu prokurátora (č. l. 8821 originálu spisu). Zapisovateľka predložila podanie 3. mája 2016 JUDr. Serbovej, ktorá na neho vlastnou rukou napísala pokyn kancelárii. Z porovnania podpisov v spise je zrejmé, že pokyn kancelárii nedala JUDr. Šimonová, ktorá sa v práci nenachádzala, ale JUDr. Serbová, predsedníčka senátu 3T. Pre úplnosť dovolací súd poznamenáva, že JUDr. Šimonová má čitateľný podpis a nezameniteľný s podpisom JUDr. Serbovej.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. b/ Tr. por. nebol naplnený.

Obvinený vzhliadol porušenie práva na obhajobu v nevyhovení návrhom na doplnenie dokazovania a vykonaní listinných dôkazov predložených prokurátorom.

Konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru ako aj čl. 50 ods. 3 ústavy nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo

osobe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Z dikcie cit. § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. je totiž jednoznačne zrejmé, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilým dovolacím dôvodom. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky potom o zásadné porušenie práva na obhajobu ide najmä v prípade, keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby. Výnimočne môže ísť aj o porušenie iných obhajovacích práv obvineného, ktorých porušenie sa prejaví na jeho postavení zásadným spôsobom.

Medzi porušenie iných obhajovacích práv je možné zaradiť aj nesprávne procesne vykonané dokazovanie, ktoré vedie k popretiu zásady kontradiktórnosti konania a s tým súvisiace znemožnenie obvinenému vyjadriť sa k dôkazu tvoriacemu podklad rozhodnutia.

Na hlavnom pojednávaní konanom 1. októbra 2015 bol za prítomnosti obhajcu obvineného vypočutý svedok I. Y. k činnosti spoločnosti P., s.r.o., k dodávkam tovaru pre čerpaciu stanicu X. a k osobe obvineného O. K. (č. l. 625 rub fotokópie spisu). Počas výsluchu predložil prokurátor súdu listinný dôkaz - faktúru dodávateľa P., s.r.o. odberateľovi C. J. s tým, že sa listina zakladá do spisu. Na to súd prvého stupňa vydal uznesenie o oboznámení listinného dôkazu podľa § 269 Tr. por. a prokurátor vyzval svedka, aby sa k nemu vyjadril.

Na hlavnom pojednávaní konanom 7. októbra 2015, počas výsluchu svedka I. K. k obchodným vzťahom s bratmi Y. a k úhradám tovaru, požiadala prokurátorka o slovo s tým, že na predchádzajúcom hlavnom pojednávaní predložila doklady (č. l. 634 rub fotokópie spisu). Následne súd prvého stupňa prijal uznesenie, že podľa § 269 Tr. por. sa čítajú prokurátorkou predložené faktúry vystavené dodávateľom P., s.r.o. odberateľovi C. J. vo výške 10 316, 36 Eur a 9 696,08 Eur. Obhajca obvineného namietol vykonanie týchto listinných dôkazov, pretože neboli zahrnuté do spisového materiálu a obhajoba nemala možnosť sa s nimi oboznámiť a vyjadriť sa k nim. Predseda senátu oznámil svoje stanovisko s tým, že po prijatí obžaloby je možné výkon predloženého dôkazu odmietnuť, ale senát má aj možnosť takýto dôkaz vykonať. Prokurátorka k tomu uviedla, že dôkaz získala až po podaní obžaloby operatívnym vyťažovaním. Listiny mu boli predložené operatívnymi pracovníkmi. Predseda senátu prečítal faktúry a svedok sa k nim vyjadril.

Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní určenom na dni 1., 2., 7.-9. októbra 2015 vyplýva, že obhajca obvineného mal vedomosť o faktúre dodávateľa P., s.r.o. už 1. októbra 2015, pričom postup súdu prvého stupňa nenamietal. Navyše uviedol, že zabezpečí predloženie listinných dokladov dokumentujúcich účtovný kolobeh dodávok tovaru (č. l. 625 rub fotokópie spisu). Tvrdenie obhajoby o nemožnosti oboznámenia sa s listinnými dôkazmi a porušenia kontradiktórnosti konania je preto v rozpore so skutočnosťou. Na uvedené nemala vplyv ani neprítomnosť obvineného, ktorý využil svoje zákonné právo a žiadal o konanie hlavného pojednávania v neprítomnosti z dôvodu kolízie s inými pracovnými povinnosťami (č. l. 649, 711 fotokópie spisu).

Pokiaľ ide o obvineným namietané nevykonanie navrhnutých dôkazov, ktoré bližšie nešpecifikoval, takúto námietku nemožno úspešne podať v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Ak uplatnenie práva na obhajobu spočíva v navrhovaní dôkazov, zodpovedá mu povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritorným rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť, resp. rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú.

V nadväznosti na to je potrebné poukázať na skutočnosť, že súd prvého stupňa vykonal niektoré obvineným navrhnuté výsluchy svedkov (I. Y., G. Y.), pričom zvyšné návrhy smerovali predovšetkým k vyvráteniu prepojenia obvineného so zločineckou skupinou „G.“. V tejto časti bol obvinený oslobodený spod obžaloby, preto nevyrovnanie sa s týmito návrhmi považoval dovolací súd za bezpredmetné. Počas konania pred súdom predložil obhajca obvineného návrhy na doplnenie dokazovania. O návrhu na zadováženie žiadosti o vydanie súhlasu na použitie ITP rozhodol súd prvého stupňa tak, že návrh na hlavnom pojednávaní konanom 8. októbra 2015 odmietol (č. l. 643 fotokópie

spisu). O ďalšom návrhu, spočívajúcom vo výsluchu osoby O.K., ktorá bola uvedená v skutkovej vete v bode 1/ obžaloby, prezentovanom obhajcom obvineného na hlavnom pojednávaní konanom 19. novembra 2015, súd prvého stupňa nerozhodol. Absencia rozhodnutia však nemala vplyv na práva obvineného vzhľadom na oslobodenie spod obžaloby v bode 1/. Ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania neboli, preto predseda senátu v zmysle § 274 ods. 1 Tr. por. vyhlásil dokazovanie za skončené a udelil slovo na záverečné reči. V zmysle judikatúry najvyššieho súdu má pritom absencia ďalších návrhov vplyv aj na dovtedy uplatnené návrhy: „Vyhlásenie procesnej strany o tom, že nemá návrhy na doplnenie dokazovania v záverečnej fáze súdneho konania je konečným prejavom strany o disponovaní s právom na navrhovanie doplnenia dokazovania a v prípade predtým uplatnených návrhov na doplnenie dokazovania jednoznačným prejavom, že na pôvodných návrhoch na doplnenie dokazovania procesná strana netrvá a teda, že ich berie späť. Rešpektovanie takto prejavenej vôle strany súdom, nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.“ (R 116/2014)

Rovnako porušením práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nie je ani obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učiný v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu. Z uvedeného teda vyplýva, že pod porušenie práva na obhajobu nepatrí hodnotenie a rozsah vykonaného dokazovania súdmi nižšieho stupňa.

Dovolací súd sa nestotožnil ani s tvrdením obvineného o porušení jeho práv pre absenciu zdôvodnenia odmietnutia navrhovaných dôkazov, nakoľko súd prvého stupňa v odôvodnení rozsudku na str. 39 uviedol, že neakceptoval niektoré návrhy na doplnenie dokazovania, pretože súviseli s okolnosťami nepodstatnými pre pojednávanú vec. Ako už bolo uvedené vyššie, z pôvodne navrhnutých dôkazov súd prvého stupňa opomenul tie, ktoré súviseli so skutkom pod bodom 1/ obžaloby, pričom na vykonaní iných dôkazov obvinený netrval, keď po skončení dokazovania nemal ďalšie návrhy. Dovolaciemu súdu pritom ani z dovolania obvineného a jeho doplnenia nie je zrejmé, ku ktorým konkrétnym návrhom námietky smerujú.

Na druhej strane dovolací súd vzhliadol porušenie zákona v použití neúplných prepisov telefonických hovorov.

Podľa § 115 ods. 6 veta prvá, druhá Tr. por. ak sa má záznam telekomunikačnej prevádzky použiť ako dôkaz, treba k nemu pripojiť, ak to vyhotovený záznam umožňuje, doslovný prepis záznamu, ktorý vyhotoví príslušník Policajného zboru vykonávajúci odpočúvanie, v rozsahu zistených skutočností významných pre trestné konanie, s uvedením údajov o mieste, čase, orgáne, ktorý záznam vyhotovil, a zákonnosti vykonávania odpočúvania. Záznam telekomunikačnej prevádzky sa na vhodných elektronických nosičoch uchováva v celosti v spise, ktorých kópie si môže vyžiadať prokurátor a obvinený alebo obhajca.

Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v rozsudku vo veci Matanovič proti Chorvátsku zo 4. apríla 2017, č. 2742/12, týkajúcej sa povinnosti zoznámiť obhajobu so všetkými zabezpečenými odposluchmi, konštatoval, že v právnych poriadkoch, v ktorých vyšetrojúce orgány sú povinné brať do úvahy skutočnosti svedčiace ako v neprospech, tak aj v prospech obvineného, nemôže byť v súlade s požiadavkou čl. 6 ods. 1 Dohovoru systém, keď vyšetrojúce orgány samy vyhodnocujú, čo je a čo nie je pre daný prípad relevantné, bez toho, aby tam boli akékoľvek záruky na právo obhajoby.

Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie oboznámením písomných prepisov záznamov telekomunikačnej prevádzky zabezpečených na podklade rozhodnutia sudcu pre prípravné konanie Krajského súdu v Bratislave, č. k. KSBA-V-755-1/2011-Ntt-5. Z číslovania prepisov hovorov, SMS správ a ich analýzy

vyšetrotateľom Policajného zboru je zrejme, že v spise sa nenachádzajú všetky uskutočnené hovory. V písomnej podobe boli vyhotovené iba hovory, resp. SMS správy, ktoré podľa vyšetrotateľa mali vzťah k trestnej činnosti, ktorá bola predmetom konania. Takáto selekcia, vylučujúca možnosť súdu posúdiť všetky súvisiace okolnosti, je v zmysle judikatúry ESELP neprípustná. Pochybenie orgánov činných v trestnom konaní a následne aj súdov nižšieho stupňa však nebolo dôvodom na zrušenie napadnutých rozhodnutí, keďže nešlo o osamotený, ničím nepodporený, dôkaz. Účasť obvineného O. K. na predmetných skutkoch, ako je uvedené nižšie, bola preukázaná výsluchmi svedkov.

V nadväznosti na obvineným prezentovanú požiadavku uplatnenia zásady beneficium cohaesionis v súvislosti s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. mája 2017, sp. zn. 3 To 8/2016, ktorým bol zrušený rozsudok Špecializovaného trestného súdu zo 4. decembra 2015, sp. zn. BB-3 T 17/2015 u obvinených P. V. a Mgr. C. T. z dôvodu nepredloženia záznamov telefonických rozhovorov v celom rozsahu, je potrebné zdôrazniť, že v dovolacom konaní nie je možné postupovať podľa § 324 Tr. por., ktoré sa vzťahuje výlučne na odvolacie konanie. Zároveň skutky, ktoré boli P. V. a Mgr. C. T. kladené za vinu, sa netýkali obvineného O. K., resp. v bode 1/ bol spod obžaloby oslobodený.

V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. obvinený namietol právnu kvalifikáciu a absenciu zákonných znakov skutkových podstát trestných činov kladených mu za vinu, nedostatočný popis konania v skutkovej vete, nepreukázanie hrozby ťažkej ujmy, rozpory v dokazovaní, nezachovanie totožnosti skutku s bodom 1/ obžaloby.

Dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin alebo, že skutok nie je trestným činom.

Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Pod nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až 30 Tr. zák.), premlčania trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Tr. zák.) a pod., i ukladania trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi podľa § 47 ods. 2 Tr. zák. Toto ustanovenie sa vzťahuje aj na nesprávne použitie iných právnych predpisov než Trestného zákona, napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, zákona o konkurze a reštrukturalizácii a pod., pokiaľ tieto majú priamy vzťah k právnej kvalifikácii skutku.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je potrebné ďalej uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo je zrejme z dikcie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať (to neplatí len pre dovolanie ministra spravodlivosti podané podľa § 371 ods. 3 Tr. por.).

V zmysle ustanovenia § 189 ods. 1 Tr. zák. sa zločinu vydierania dopustí ten, kto iného násilím, hrozbou násilia alebo hrozbou inej ťažkej ujmy núti, aby niečo konal, opomenul alebo trpel.

Objektom trestného činu vydierania je záujem na ochrane slobody ľudského rozhodovania, pričom páchatateľom môže byť ktokoľvek (všeobecný subjekt). Objektívna stránka trestného činu spočíva v neoprávnenom nútení iného, aby niečo konal, opomenul alebo trpel, a to násilím, hrozbou násilia alebo

hrozbou inej ťažkej ujmy. Hrozba nemusí byť bezprostredná, môže smerovať aj do budúcnosti, proti telesnej integrite alebo majetku, ako i proti osobe odlišnej od napadnutého. Hrozba inej ťažkej ujmy môže spočívať v hrozbe majetkovej ujmy, k začatiu trestného stíhania, rozvratu manželstva a podobne. Čin je dokonaný násilným konaním, uskutočnením hrozby alebo inej ťažkej ujmy. Páchateľ nemusí svoj zámer dosiahnuť. Z hľadiska subjektívnej stránky sa vyžaduje úmyselné zavinenie. Podľa § 15 Tr. zák. trestný čin je spáchaný úmyselne, ak páchateľ a/ chcel spôsobom uvedeným v zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený zákonom, alebo b/ vedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzrozumený.

V zmysle ustanovenia § 191 ods. 1 Tr. zák. sa prečinu hrubého nátlaku dopustí ten, kto iného násilím, hrozbou násilia alebo hrozbou inej ťažkej ujmy núti plniť povinnosť zo záväzku, na ktorej splnenie má inak tretia osoba nárok.

Objektom tohto trestného činu je slobodné rozhodovanie človeka. Páchateľom môže byť ktokoľvek (všeobecný subjekt). Objektívna stránka spočíva v nútení dlžníka plniť svoju zmluvnú povinnosť v prospech tretej osoby (zmluvnej strany) odlišnej od páchateľa, a to násilím, hrozbou násilia alebo hrozbou inej ťažkej ujmy. Predpokladá sa existencia nesplneného zmluvného záväzku, ktorý môže byť majetkovej alebo nemajetkovej povahy. Z hľadiska subjektívnej stránky sa vyžaduje úmysel.

V zmysle ustanovenia § 188 ods. 1 Tr. zák. sa zločinu lúpeže dopustí ten, kto proti inému použije násilie alebo hrozbu bezprostredného násilia v úmysle zmocniť sa cudzej veci.

Objektom trestného činu lúpeže je záujem na ochrane osobnej slobody a majetku, pričom páchateľom môže byť ktokoľvek (všeobecný subjekt). Objektívna stránka trestného činu spočíva v použití násilia alebo hrozby bezprostredným násilím na prekonanie kladeného alebo očakávaného odporu poškodeného. Páchateľ pritom nemusí smerovať násilie alebo hrozbu násilím len proti poškodenému, ale aj proti veci alebo inej osobe, ak je prostriedkom nátlaku na vôľu poškodeného. Násilie alebo hrozba násilím musia predchádzať zmocneniu sa cudzej veci. Z hľadiska subjektívnej stránky sa vyžaduje úmyselné zavinenie spolu s pohnútkou konania páchateľa. Pohnútkou vyjadruje vnútorný podnet, ktorý vedie páchateľa k spáchaniu trestného činu, t. j. zmocniť sa cudzej veci. Nie je pritom rozhodujúce, či sa vec reálne dostala do páchateľovej moci. Čin je teda dokonaný už použitím násilia alebo hrozby násilím.

Podľa § 20 Tr. zák. ak bol trestný čin spáchaný spoločným konaním dvoch alebo viacerých páchateľov (spolupáchateľa), zodpovedá každý z nich, ako keby trestný čin spáchal sám.

O spoločné protiprávne konanie ide vtedy, ak:

- a) každý zo spolupáchateľov svojím konaním naplní všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu,
- b) každý zo spolupáchateľov svojím konaním naplní jeden zo znakov objektívnej stránky trestného činu a ich súhrn naplnia všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu,
- c) jednotlivé zložky spoločnej trestnej činnosti samy o sebe konanie nenapĺňajú, v súhrne predstavujú konanie opísané v skutkovej podstate trestného činu.

Pri spolupáchateľstve sa vyžaduje spoločný úmysel každého zo spolupáchateľov, t. j. si musia byť vedomí, že trestný čin páchajú spoločným konaním, ktoré smeruje k naplneniu predtým vymedzeného cieľa.

Dovolací súd pri posudzovaní naplnenia znakov skutkovej podstaty trestných činov, zo spáchania ktorých bol obvinený uznaný za vinného, vychádza zo skutkových okolností ustálených súdmi nižšieho stupňa. Ako bolo uvedené vyššie, takto zistený skutkový stav nie je dovolací súd oprávnený skúmať a meniť.

Trestný čin hrubého nátlaku podľa § 191 Tr. zák. je osobitnou formou vydierania, spočívajúcou vo vymáhaní pohľadávok pre tretie osoby nezákonným spôsobom a nezákonným subjektom. Na rozdiel od

trestného činu vydierania, pri trestnom čine hrubého nátlaku páchatel' koná v prospech tretej osoby, ktorá je v zmluvnom vzťahu s poškodeným ako dlžníkom.

V prejednávanej trestnej veci obvinený nevystupoval ako tzv. „vymáhač“ cudzieho dlhu, ale si uplatňoval (spolu s ďalšími osobami po predchádzajúcej vzájomnej dohode) pohľadávku, ktorá mu vznikla voči poškodenému I. K.. Spôsob vymáhania dlhu, keď na poškodeného obvinení kričali, vulgárne mu nadávali, nemožno považovať za zákonný, a to napriek existencii reálnej pohľadávky. V právnom štáte nie je prípustné vymáhanie pohľadávok spáchaním trestného činu, ale na vykonateľnosť práva treba zvoliť výlučne právne prostriedky (R 60/2003).

Vo vzťahu k zločinu lúpeže je potrebné na úvod podotknúť, že obvinený v dovolaní nespochybňoval faktické odňatie motorového vozidla poškodenému I. K.. Avšak namietal, že by išlo o jeho rozhodnutie, resp. že by bol pôvodcom pokynu na odňatie vozidla. Z výpovedí svedkov vyplynulo, že obvinený sa zúčastnil dohody so spoluobvinenými, že v prípade nevrátenia dlhu zo strany poškodeného I. K., tomuto bude odobraté motorové vozidlo ako záloh do doby splatenia dlhu. K absencii násillia, resp. hrozby bezprostredným násillím, je potrebné konštatovať, že poškodenému bolo odňaté motorové vozidlo napriek jeho nesúhlasu, za súčasného kriku na jeho osobu, čo u neho mohlo vzbudiť obavu. Na spáchanie trestného činu lúpeže nemalo vplyv následné vrátenie vozidla po intervencii P. V., nakoľko uvedený trestný čin je dokonaný už použitím hrozby násillia, pričom nie je rozhodujúce, či si páchatel' chcel vec privlastniť, prechodne užívať, prípadne s ňou mal iné úmysly.

Pri oboch trestných činoch bola participácia obvineného O. K. preukázaná svedeckými výpoveďami O. J., C. E., C. E., G. E., ako aj odposluchmi telefonických hovorov (s použiteľnosťou ktorých sa však dovolací súd nestotožnil).

Pokiaľ ide o namietanú totožnosť skutku, táto je zachovaná, ak je zachovaná totožnosť konania páchatel'a alebo následku jeho protiprávnej činnosti aspoň čiastočne, pričom na ňu nemajú vplyv ani zmeny v jednotlivých okolnostiach, ktoré skutok individualizujú, napríklad čas, miesto, spôsob jeho vykonania. Skutok je teda možné počas konania upravovať, a to v závislosti od vykonaných dôkazov a získaných poznatkov o relevantných skutočnostiach, nemôže sa však meniť jeho podstata daná účasťou obvineného na určitej udalosti, z ktorej vzišiel škodlivý následok.

V bodoch 13/ a 14/ rozsudku došlo k miernym úpravám skutkových viet oproti obžalobe zo 4. mája 2015, č. k. II/1 Gv 67/13/1000-716, doručenej Špecializovanému trestnému súdu 5. mája 2015 (č. l. 137 fotokópie spisu), s ohľadom na vykonané dokazovanie za súčasného zachovania totožnosti skutku. Vzhľadom na to, že obvinený bol spod bodu 1/ obžaloby oslobodený, dovolací súd nemal dôvod skúmať, či bola totožnosť skutku zachovaná. Nad rámec však dovolací súd považuje za potrebné upozorniť, že v danej trestnej veci boli podané dve obžaloby (22. decembra 2014, č. l. 1 fotokópie spisu a 4. mája 2015, č. l. 137 fotokópie spisu), keďže Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica, uznesením z 11. februára 2015, sp. zn. BB-3 T 46/2014 podľa § 244 ods. 1 písm. h/ odmietol obžalobu prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z 22. decembra 2014 a vec vrátil prokurátorovi, nakoľko v konaní zistil závažné procesné chyby, najmä že boli porušené ustanovenia zabezpečujúce práva obhajoby. Skutok v bode 1/ odmietutej obžaloby bol odlišný od skutku v bode 1/ druhej obžaloby.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. nebol naplnený.

Na záver považoval dovolací súd za potrebné sa vyjadriť aj k námietke neprimeranosti trestu a neposúdeniu konania obvineného v rámci jedného skutku.

V dovolacom konaní je možné uplatňovať námietky spojené s trestom len v zmysle § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por., a to v prípade, ak by bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo by bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa. Nesúhlas obvineného s výškou trestu, pretože sa necíti byť vinným a nepovažuje okolnosti súvisiace so svojím konaním za

závažné, resp. trestné, nespadá pod žiadny dovolací dôvod.

Pokiaľ ide o rozdelenie konania obvineného do dvoch samostatných skutkov, ich prípadné spojenie by nemalo vplyv na právnu kvalifikáciu trestnej činnosti a z toho vyplývajúcu výšku trestu (§ 41 ods. 1, ods. 2 Tr. zák.).

Vzhľadom na uvedené najvyšší súd dovolanie obvineného O. K. podľa § 382 písm. c/ Tr. por. uznesením na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.